

Nr 5.

Ankom till riksdagens kansli den 18 juni 1914 kl. 12 m,

Utlåtande, i anledning av väckt motion om anslag till utgivande av en uppslagsbok över 1914 års lagtima riksdagens verksamhet.

I en inom andra kammaren väckt, till bankoutskottet hänvisad motion (nr 56) har herr *C. Vahlquist* hemställt, »att riksdagen, för utgivande av en uppslagsbok över 1914 års lagtima riksdagens verksamhet, vilken bok skall i bokhandeln hållas tillgänglig för ett pris av 1 krona, måtte bevilja förste notarien hos andra kammaren vid innevarande års riksdag *Tore Hedrén* ett understöd av 2,000 kronor, under villkor att 400 exemplar av boken snarast möjligt efter nu pågående riksdags avslutande kostnadsfritt överlämnas till riksgäldskontoret för omedelbar utdelning bland riksdagens ledamöter.»

Till stöd för sin framställning har motionären anfört följande:

»I motion, nr 124, till den första lagtima riksdagen under innevarande år har jag på anförda skäl hemställt om beviljande åt förste notarien hos andra kammaren, *Tore Hedrén*, i och för utgivande av en uppslagsbok över då pågående lagtima riksdags verksamhet, vilken bok skulle i bokhandeln hållas tillgänglig för ett pris av 1 krona, av ett understöd av 2,000 kronor, under villkor att 400 exemplar av boken senast den 15 augusti 1914 kostnadsfritt överlämnades till riksgäldskontoret för omedelbar utdelning bland riksdagens ledamöter.

Under hänvisning till motiveringen för denna min motion tillåter jag mig nu att upprepa densamma, dock med viss ändring av klämman beträffande den tidsbestämmelse, som där förefinnes. Såsom nyss nämnts, innehöll motionen nr 124, i likhet med motionerna i samma ämne under närmast föregående år, såsom villkor

för understödets utgående, att boken skulle senast den 15 augusti vara färdig för överlämnande — med angifvet antal exemplar — till riksgäldskontoret. Denna bestämmelse måste naturligen nu ändras med hänsyn till de särskilda, i år inträdda riksdagsförhållandena.

Beträffande den tid, som ansetts erforderlig, efter avslutandet av varje lagtima riksdag, för bokens färdigställande, har denna i allmänhet utgjort 2¹/₂ månader (= från 1 juni, omkring vilken tidpunkt de senare årens riksdagar i allmänhet avslutats, och till den 15 augusti). Att så lång tid erfordrats, har i huvudsak berott *dels* därpå, att de stora riksdagsskrivelserna i allmänhet ej blivit i sin helhet tillgängliga förrän minst 1 månad efter riksdagens avslutande, *dels* därpå, att bokens viktigaste och mest omfattande del, den alfabetiska uppslagsavdelningen, ej kunnat sättas successive efter hand som de särskilda smådelarna blivit färdiga, utan först sedan *hela* avdelningen blivit fullt utarbetad och alfabetiskt ordnad.

Kortare tid än 2¹/₂ månad efter riksdagens avslutande kan ej heller nu beräknas, särskilt i betraktande därav att innevarande års årgång skall behandla två lagtima riksdagars arbeten. Med hänsyn till de ökade svårigheter och det ökade arbete, som härav vållas och som knappast låter sig på förhand beräknas, torde det emellertid vara lämpligt att i år icke stadga någon viss tid, inom vilken boken senast skall vara till utdelning tillgänglig. Man lär även kunna vara förvissad om, att utgivaren i år liksom föregående år skall låta sig angeläget vara att tillse, att boken utkommer utan onödig tidsutdräkt.»

Den av motionären åberopade motiveringen till hans vid innevarande års första lagtima riksdag i samma ämne väckta motion är av följande lydelse:

»Allt sedan år 1907 har varje års riksdag beviljat understöd till utgivande av en uppslagsbok över riksdagens verksamhet. Detta understöd har utgått med följande belopp:

för åren 1907 och 1908 med 1,000 kronor,
» » 1909—1911 » 1,200 kronor

samt för åren 1912 och 1913 med 1,600 kronor. Sistnämnda belopp har beviljats under villkor, att boken skulle i bokhandeln hållas tillgänglig för ett pris av allernäst 1 krona. Dessutom har alltsedan understödets beviljande såsom villkor för detsamma satts, att 400 exemplar af boken skulle kostnadsfritt överlämnas till riksgäldskontoret för att utdelas till riksdagens ledamöter.

Det av 1913 års riksdag beviljade anslaget har fördelats på följande sätt:

till Almqvist & Wiksells Boktryckeriaktiebolag i Uppsala för bokens utgivande på dess förlag samt tillhandahållande åt riksgäldskontoret av de nämnda 400 exemplaren	kr. 775: —
till medarbetaren jur. kand. M. Seth	» 200: —
till hjälp vid korrekturläsning, porto m. m.	» 75: —
till bokens utgivare för hans arbete	» 550: —

Summa kr. 1,600: —

Bokens omfång har under gångna åren varit följande:

1907 års bok	174	sidor
1908 » »	175	»
1909 » »	175	»
1910 » »	186	»
1911 » »	190	»
1912 » »	209	»
1913 » »	250	»

Såsom härav framgår, har 1913 års bok ökats med nära 3 st. 16-sidiga ark i jämförelse med föregående års bok. Orsaken till denna ökning har varit den, att utgivaren för att göra boken mera värdefull och icke alltför skelettartad ansett sig böra intaga en del utförligare redogörelser för mera viktiga frågor. I sådant hänseende må erinras om redogörelserna för interneringslagen, brännvinsförsäljningsmedlens indragning till statsverket, den norrländska malmfältsfrågan, folkpensioneringsfrågan m. fl.

Emellertid har, såsom framgår av bifogade båda skrivelser från förlagsfirman Almqvist och Wiksell, denna ökning i omfång av 1913 års bok för firman medfört en förlust av cirka 250 kronor, oaktat intet distributionsarvode beräknats och den förlagsavgift, som erhålles från Svenska Industriförbundet för tagandet av ett antal särtryck av boken, medtagits i inkomstkalkylen. För att fortsätta utgivandet på sitt förlag av boken har därför firman funnit sig böra fordra en höjning av det nu utgående ersättningsbeloppet, 775 kronor, med 325 kronor till 1,100 kronor. För bokens fortsatta utgivande till det onekligen — i betraktande av den förstklassiga utstyrseln i fråga om tryck och papper — synnerligen billiga priset av 1 krona skulle det således bliva nödvändigt att öka det nu utgående anslaget, 1,600 kronor, till 1,925 kronor, eller i avrundat tal till 2,000 kronor. Det över-skjutande beloppet, 75 kronor, skulle nämligen kunna anses såsom skäligen ersättning för ökat arbete för utgivaren, för ökad kostnad för korrekturhjälp m. m.

Någon ökning i sidantal utöver det i 1913 års årgång, eller 250 sidor, lär, enligt vad utgivaren meddelat mig, icke behöva för framtiden ifrågakomma utan skulle tillses, att under alla förhållanden detta sidantal ej komme att överskridas. I följd därav skulle icke heller för framtiden någon vidare ökning av anslaget komma att av utgivaren eller förlagsfirman ifrågasättas.

Under nu angivna förutsättning att bokens omfång samt i följd därav även anslagets storlek för framtiden begränsas på nu angivet sätt, finner jag mig böra hos riksdagen föreslå, att ett till 2,000 kronor förhöjt anslag måtte beviljas för innevarande år såsom understöd för bokens utgivande. Därest nämligen icke bokens utgivare kan med säkerhet påräkna att för framtida årgångar disponera över ungefär samma sidantal som i 1913 års upplaga eller 250 sidor, lär han för framtiden nödgas dels utesluta mera ingående redogörelser för viktigare frågor, dels ock behandla övriga riksdagsfrågor på ett så kortfattat sätt, att bokens användbarhet därigenom skulle avsevärt lida.»

Utskottet.

Ifrågavarande arbete har utkommit under vart och ett av åren 1906—1913, därav de sju senaste åren med understöd av statsmedel. Såsom av motionen inhämtas, har berörda understöd för åren 1912 och 1913 utgått med ett belopp av 1,600 kronor. Motionären har emellertid nu på anförda skäl hemställt, att anslaget för innevarande år höjes till 2,000 kronor.

Bankoutskottet har för sin del icke något att erinra mot att statsunderstöd även för innevarande år beviljas för ifrågavarande ändamål och finner motionären hava anfört fullgiltiga skäl för att detta understöd må utgå med ett till 2,000 kronor förhöjt belopp. Liksom förut synes understödet böra utgå av förslagsanslaget till riksdagskostnader och torde för anslagets beviljande böra föreskrivas samma villkor som vid 1913 års riksdag utom beträffande tiden. I detta avseende lär nämligen med hänsyn därtill att arbetet denna gång kommer att omfatta två lagtima riksdagar icke böra lämnas annan föreskrift än att boken tillhandahålles riksgäldskontoret snarast möjligt efter nu pågående riksdags avslutande. Såsom motionären framhåller, torde man för övrigt kunna vara förvissad, att utgivaren skall låta sig angeläget vara att tillse, att boken utkommer utan onödig tidsutdräkt.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen, med bifall till förevarande motion, må för utgivande av en uppslagsbok över 1914 års lagtima riksdagars verksamhet, vilken bok skall i bokhandeln hållas tillgänglig för ett pris av en krona, bevilja förste notarien hos andra kammaren vid innevarande års riksdag Tore Hedrén ett understöd av två tusen kronor, att utbetalas af fullmäktige i riksgäldskontoret från förslagsanslaget till riksdagskostnader, under villkor att 400 exemplar av boken snarast möjligt efter nu pågående riksdags avslutande kostnadsfritt överlämnas till riksgäldskontoret för omedelbar utdelning bland riksdagens ledamöter.

Stockholm den 18 juni 1914.

På bankoutskottets vägnar:

I. VON STAPELMOHR.

Vid detta ärendes behandling inom utskottet hava närvarit:
av första kammaren: herrar *von Stapelmohr, Hedenstierna, Ekman, Gustafsson, Roos, Gelotte, Montgomery* och *Jönsson*; samt
av andra kammaren: herrar *Wijk, Vahlquist, Söderberg* i Stockholm, *Juhlin, Kristensson, Söderberg* i Hobborn, *Berg* i Munkfors och *Olsson* i Tyllered.
